

Sesja terenowa

Wyjazdy do gospodarstw utrzymujących krowy rasy polskiej czerwonej w typie mlecznym oraz jako rezerwę genetyczną

Gospodarstwo Jana Solarczyka
Wróblówka 1B, pow. Nowy Targ

Użytkuje 25 ha gruntów, w tym zdecydowaną większość stanowią użytki zielone, łąki i pastwiska. Hodowca bydła mlecznego. Ocena wartości użytkowej bydła prowadzona od ponad 30 lat.

Stado krów rasy polskiej czerwonej liczy przeciętnie około 20 sztuk o bardzo dobrej użytkowości mlecznej. W roku 2004 od ocenianych (średnio 18,8 szt.) krów uzyskano wydajność 4666 kg mleka, 228 kg tłuszczu, 4,89% tłuszczu, 162 kg białka i 3,47% białka. Posiada krowy wybrane na matki buhajów a buhajki urodzone z kjarzeń indywidualnych kierowane są do wychowalni w Brzesku, należącej do Małopolskiego Centrum Biotechniki w Krasnem.

Wielokrotny uczestnik Wystaw Krajowych i Regionalnych, na których prezentowane krowy rasy polskiej czerwonej otrzymywały championaty, vice championaty i I nagrody. Bardzo dobry odchów materiału żeńskiego. Jałowice cielne zawsze znajdują wielu nabywców.

Gospodarstwo Pawła Ruchały
Podczerwone 10, pow. Nowy Targ

Użytkuje 20 ha gruntów, głównie są to użytki zielone, łąki i pastwiska. Hodowca bydła mlecznego. Stado bydła rasy polskiej czerwonej oceniane od wielu lat; od 2000 roku uczestniczy

w programie ochrony zasobów genetycznych bydła polskiego czerwonego.

Stado liczy przeciętnie około 20 krów. W 2004 roku od ocenianych krów (średnio 20,7 szt.) uzyskał wydajność 3768 kg mleka, 157 kg tłuszczu, 4,17% tłuszczu, 127 kg białka i 3,37% białka.

Spółdzielnia Mleczarska
w Limanowej

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Limanowej, ul. Starodworska 6, jest spółdzielnią osób fizycznych i działa w oparciu o statut uchwalony przez Zebranie Przedstawicieli 25.05.1995 roku uchwałą nr 4/95 oraz o Prawo Spółdzielcze. Przedmiotem prowadzonych prac jest:

- działalność gospodarcza: skup mleka, przetwórstwo, zbytnie mleka i wyrobów mleczarskich oraz działalność handlowa;
- inna działalność: organizacja i poprawa rozwoju hodowli bydła, działalność organizacyjna na rzecz producentów mleka i członków spółdzielni.

Spółdzielnię kieruje Zarząd, nad którym nadzór sprawuje Rada Nadzorcza wybrana przez Zebranie Przedstawicieli.

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Limanowej została założona 29 stycznia 1927 roku w Tymbarku. Organizatorami założenia byli: ks. Józef Szewczyk - proboszcz oraz Karol Turcki - dziedzic ziemski, obaj z Tymbarku. 21 maja 1927 roku przystąpiono do pierwszej produkcji masła za pomocą ręcznej masielnicy. W tym samym roku

uchwałą Walnego Zebrania przystąpiono do budowy zakładu, którą ukończono jesienią 1928 roku ale z braku środków oddano do użytku w 1931 r. W latach 1933 i 1936 nastąpiła rozbudowa zakładu.

W październiku 1929 r. w Łososinie Górnej powstała druga Spółdzielnia Mleczarska. Głównym inicjatorem jej powstania był inż. Jan Drożdż. Spółdzielnia ta rozpoczęła produkcję serów dojrzewających typu szwajcarskiego. W 1933 roku przystąpiono do budowy zakładu a już 7 lutego 1935 r. rozpoczęto produkcję sera ementalnego. W 1938 r. powstała Pierwsza Karpacka Serownia - Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Łososinie Górnej.

Na mocy uchwały z 13 marca 1957 r. miejscowi działacze postanowili reaktywować spółdzielnię w Tymbarku i Łososinie Górnej. Uchwałą Komitetu Założycielskiego z 6 września 1957 roku powołano do życia Okręgową Spółdzielnię Mleczarską w Limanowej. Od tej pory nastąpił jej rozwój. Prowadzona była rozbudowa, stawiane nowe obiekty, np. zlewnie mleka. Wraz z nowym podziałem administracyjnym kraju 1 stycznia 1979 r. spółdzielnia została połączona z Zakładem Mleczarskim w Nowym Sączu, z którym rozstała się po dwóch latach. Rok 1990 w działalności spółdzielni był pierwszym, kiedy zniesiono dotacje i spółdzielnia stała się samodzielną, samorządną i samofinansującą. Podjęła też prace w zakresie ochrony środowiska, budując oczyszczalnię ścieków dla zakładu produkcyjnego w Łososinie Górnej, którą udało się oddać do użytku w bardzo krótkim czasie.

W wyniku znacznego spadku skupu mleka, który miał miejsce w latach 90. ubiegłego wieku Zarząd podjął stosowne działania, aby ograniczyć koszty. Zlikwidowano zlewnie mleka Zbludza, Laskowa, Stara Wieś, Słopnice; ograniczono zatrudnienie; zaprzestano produkcji sera ementalnego a wprowadzono do produkcji sery Gouda, Łososiński, Edamski i Łowicki – w zakładzie Łososina Górna. W zakładzie w Tymbarku została wstrzymana produkcja sera jeziorańskiego, a rozpoczęto produkcję sera salami.

Aby dostosować się do gospodarki rynkowej, wdrażano do produkcji nowe wyroby:

- mleko spożywcze o różnej zawartości tłuszczu w woreczkach foliowych,
- kefir,
- śmietanę o różnej zawartości tłuszczu

w opakowaniach różnej pojemności;

- obok twarogu tłustego - twaróg półtłusty i chudy.

Podjęmowano działania w celu zwiększenia skupu mleka w gminie Żegocina oraz na terenach po zlikwidowanej SM w Myślenicach. Rozpoczęto współpracę ze Spółdzielnią Producentów Mleka „Gron” w Tokarni. Zaczęto podpisywać wieloletnie umowy z producentami mleka. Wszystkie te działania przyniosły pożądany efekt, tj. wzrost skupu mleka, a co za tym idzie wzrost przychodów.

W celu zbycia wyprodukowanych artykułów podjęto działania marketingowe w Krakowie, uruchamiano sklepy firmowe, tak w mieście jak i na zlewniach mleka.

W związku z coraz większymi wymaganiami jakościowymi dla mleka surowego w skupie rozpoczęto w zlewniach montaż chłodni do mleka ze stacjami mycia o pojemności 5000 litrów. Aby dostosować produkcję do wymogów sanitarnych, przeprowadzano remonty i modernizację. Magazyny i dojrzewalnia serów zostały wyposażone w nowe urządzenia chłodnicze sterowane elektronicznie, istniejące stare kotły SR-25 zastąpiono się nowymi kotłami typu Ekonomik. Działania te pozwoliły na zwiększenie produkcji.

Obecnie głównym celem Rady Nadzorczej i Zarządu Spółdzielni jest dostosowanie się do gospodarki rynkowej oraz wymogów Unii Europejskiej. Prowadzona jest modernizacja aparatuwni w Łososinie Górnej oraz rozbudowa zakładu w Tymbarku. Po jej zakończeniu nastąpi modernizacja aparatuwni, która będzie polegała na wymianie obecnych wirówek-pasteryzatorów o wydajności 5000 litrów na urządzenia o wydajności 10 000 litrów mleka na godzinę.

O.S.M

